

Medlem Hr. Holger Andersen fremhævede, og som den græske delegerede i Genève-kommissionerne om det militære Spørgsmaal, Politis, saa klart fremstillede paa det Diskussionsmøde i Paris, hvori det ærede Medlem Hr. P. Munch var Indledningstaleren, nemlig dette, om det ikke med Føje kan kræves af Folkeforbundets ledende Stormagter, saaledes som Venstre forudsætter det i sin Betænkning af 1922, at den, som Folkeforbundets ledende Militærmagter skal være forpligtet til at hjælpe mod Overgreb, har en Pligt til forsvarsmæssig Selvhjælp.

Jeg tror, at det er en ufravigelig Betingelse for, at Danmark kan regne paa i Tilfælde af Overgreb fra Medlemmer af Folkeforbundet eller Stater udenfor dette at faa Hjælp til Sikring af sin territoriale Integritet, til Opretholdelse af sin fulde Suverænetet, at det er villigt til at yde forsvarsmæssig Hjælp til Selvhjælp. Men denne fundamentale Betingelse mangler i den højtærede Regerings Forslag, og derfor er det mit oprigtige Ønske og Haab, at Partiet Venstre — man skal jo intet forsværge, naar man kender dette Partis Handlemaade — ikke vil svigte de principielle Synspunkter, som det saa rigtigt har gjort gældende som grundlæggende for den Forsvarsordning, vi fik i 1922. Hvis det staar fast paa de grundlæggende Synspunkter, tror jeg, det vil være muligt her i Landet at sikre, at det hasarderede politiske Eksperiment, som den højtærede Regering her er ude for, ikke bliver til Virkelighed.

Jeg indrømmer, at det ærede Medlem Hr. P. Munch har ganske Ret i, at Forsvarsordningen af 1922 er af overmaade tvivlsom forsvarsmæssig Værdi. Men jeg tror, det vilde være muligt indenfor den nuværende Forsvarsordnings finansielle Rammer at skabe en Ordning, som var i Stand til at løse ganske paaviselige, militær-politiske, folkeforbundsmæssige Opgaver, og jeg tror, at Virkeliggørelsen af denne Mulighed vilde i høj Grad fremskyndes og lettes, hvis Danmark nu, hvad det som Medlem af Folkeforbundet ganske utvivlsomt er berettiget til, vilde søge Forstaaelse og Føling med de ledende Magter i Folkeforbundet om, hvorledes de opfatter Danmarks militærpolitiske, udenrigspolitiske, strategiske Stilling ved Indgangen til Østersøen som Medlem af Folkeforbundet. Det er efter min Mening en selvfølgelig diplomatisk Opgave, her ligger, og man kan slet ikke gaa til ensidige militærpolitiske Reforme, saaledes som den storpolitiske Situation

nu er, og saaledes som Danmarks Stilling som Folkeforbundsmedlem er, uden at tage ogsaa den udenrigspolitiske Side op.

Hvad der kommer ud af de Forhandlinger, der nu skal gaa for sig i det kommende Militærudvalg, skal jeg ikke spaa om. Men eet er ganske sikkert: At Konservative, som ikke vil fornægte deres Fortid, kan ikke gaa med til et Forlig paa det Grundlag, som er forelagt af den højtærede Regering. Men lad mig gøre en Tilføjeelse: De kan heller ikke gaa ud til Vælgerne, naar vi skal have Valg næste Gang — og meget tyder jo paa, at dersom der ikke bliver Forlig mellem det moderate Venstre og Regeringspartierne, skal Militærspørgsmaalet være et Hovedspørgsmaal i den kommende Valgkampagne —, de Konservative kan heller ikke gaa ud til deres Vælgere og tage Valg paa Ordningen af 1922, for den er sagligt utilfredsstillende; det konservative Folkeparti har selv i en Programerklæring 3 Maaneder efter, at Militærforliget med Venstre var vedtaget, udtalt følgende: „Vor Forsvarsordning ventes videreført i national Aand paa det vedtagne Grundlag under særligt Hensyn til Sagkundskabens Ønske om tekniske Forbedringer.“ Hvis det konservative Folkeparti ikke gør denne Betragtning, som er dets egen Programbetragtning, til sin i den kommende Valgkampagne, ja, saa fortjener det virkelig ikke bedre end at blive decimeret i Forsvarsspørgsmaalet.

Det er mit Haab — for jeg ser deri den eneste Mulighed for, at vi kan faa en betryggende militærpolitisk Ordning her i Landet —, at Partiet Venstre under de Forhandlinger, der nu kommer, ikke springer fra Forliget, hvilken Antagelse var den eneste Motivering og Undskyldning for, at de Konservative gik med til Forliget —, at Partiet Venstre ikke springer fra, at det ikke modsiger dets egne til Grund liggende Synspunkter og slutter et Forlig med Regeringspartierne, som er, for at anvende en gammel Venstreordførers Ord, „sagligt uforvarsligt og politisk utilbørligt“ som intet tidligere.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingerne og udsætte Mødet. Det genoptages i Aften Kl. 7.

Mødet udsat Kl. 3⁴⁵.